

OGÓLNOPOLSKI PROGRAM POLSKIEGO KLUBU EKOLOGICZNEGO
„EDUKACJA DLA ZRÓWNOWAŻONEGO ROZWOJU”
- UDZIAŁ W AKCJI POSZUKIWANIA POMNIKÓW PRZYRODY
NA TERENIE SWOJEGO MIASTA

Zespół Szkół w Bytomiu Odrzańskim w czerwcu 2009 roku włączył się do akcji pod hasłem: „Szukamy pomników przyrody”, która jest elementem ogólnopolskiego programu Polskiego Klubu Ekologicznego „Edukacja dla zrównoważonego rozwoju”. Akcja została podjęta w naszej szkole, ponieważ pozwala w aktywny i ciekawy sposób realizować edukację ekologiczną oraz treści programowe nauczania przyrody w szkole podstawowej związane z ochroną środowiska.

Uczniowie ze Szkolnego Koła Przyrodniczego, działającego w Szkole Podstawowej w Bytomiu Odrzańskim pod kierunkiem nauczyciela przyrody – pani Arlety Murzyn, postanowili odszukać pomniki przyrody w swoim mieście. W tym celu na jednym ze spotkań koła opracowali plan działania, który następnie wcielili w życie. Oto opis naszych działań.

I. ZASIEGAMY INFORMACJI – WYWIAD

Pierwszym krokiem było udanie się do Urzędu Miasta w Bytomiu Odrzańskim, celem przeprowadzenia wywiadu z pracownikiem zajmującym się sprawami ochrony środowiska. W ten sposób chcieliśmy uzyskać informacje na temat występowania pomników przyrody w naszym mieście.

W urzędzie naszą delegację przyjął pan Tomasz Siekierkowski, który poinformował nas, że w Bytomiu Odrzańskim znajduje się pięć drzew - pomników przyrody, które rosną w skupieniu w parku przy ul. Mickiewicza, na działce o numerze ewidencyjnym 463, będącej własnością gminy Bytom Odrzański. Pracownik urzędu poinformował nas także, iż ww. drzewa zostały ujęte w Rozporządzeniu nr 24 wojewody lubuskiego z dnia 19 maja 2006 roku w sprawie ustanowienia pomników przyrody.

II. SZUKAMY POMNIKÓW PRZYRODY – WYCIECZKA

Na kolejnym spotkaniu koła przyrodniczego, uczniowie przeprowadzający wywiad z pracownikiem urzędu miasta przekazali pozostałym uczniom zdobyte informacje na temat lokalizacji istniejących pomników przyrody. Następnie, korzystając z planu miasta, uczniowie odszukali miejsce występowania pomnikowych drzew i ustalili trasę, jaką należy przebyć w drodze ze szkoły do parku przy ul. Mickiewicza. Wyttyczoną trasę zaznaczyli na planie miasta i opisali ją używając nazw kierunków geograficznych.

W wyznaczonym dniu uczniowie ze szkolnego koła przyrodniczego wraz ze swoim opiekunem spotkali się w szkole wyposażeni we wszystko, co jest potrzebne do pieszej wycieczki i prowadzenia obserwacji, m.in.: plan miasta, kompas, lupa, lornetka, sznurek, taśma miernicza, aparat fotograficzny, atlas drzew, skala porostowa, papier, kalka, kredki świecowe, ołówki itp. Poruszając się wyznaczoną wcześniej trasą (korzystając z planu miasta i kompasu) dotarliśmy do celu naszej wycieczki. Na miejscu odszukaliśmy pomnikowe drzewa. Po dokonaniu obserwacji liści, kory i pokroju drzew, określiliśmy ich gatunek jako: dąb szypułkowy (*Quercus robur*). Niestety okazało się, że żaden z pięciu pomników przyrody nie posiada stosownej tabliczki informacyjnej!

Uczniowie podzielili się na pięć grup, po czym każda z nich przystąpiła do opisywania jednego z drzew. Uczniowie otrzymali od nauczyciela instrukcje, według których wykonali następujące zadania:

- pomiar obwodu drzewa na wysokości 1,3 m od ziemi: obwody pomnikowych drzew wynoszą odpowiednio: 492 cm, 730 cm, 417 cm, 475 cm, 464 cm,
- pomiar wysokości drzewa (przybliżony): wysokość ok. 25 m,
- wykonanie odcisku kory pnia na papierze – za pomocą kalki oraz kredek świecowych;
- poszukiwanie na korze pnia porostów przy użyciu skali porostowej: nie stwierdzono występowania porostów, ale pnie drzew były porośnięte glonem jednokomórkowym o nazwie: *pierwotek*,
- obserwacja przez lupę mikroorganizmów żyjących na korze i liściach, obserwacja budowy i unerwienia liścia,
- obserwacja przez lornetkę organizmów żyjących w koronie drzewa.

III. DZIAŁAMY NA RZECZ POMNIKÓW PRZYRODY – PETYCJA

Po wycieczce uczniowie zasięgnęli informacji wśród dorosłych mieszkańców miasta na temat pomnikowych dębów. Okazało się, że w przeszłości wszystkie pięć drzew miało swoje tabliczki z napisem „*Pomnik Przyrody*”, ale z czasem zniknęły w tajemniczych okolicznościach. Postanowiliśmy to zmienić! Nasze koło przyrodnicze wystosowało pismo do Urzędu Miasta w Bytomiu Odrzańskim, w którym poprosiliśmy o podjęcie stosownych działań zmierzających do oznakowania pomnikowych dębów tabliczkami informacyjnymi tak, aby każdy mijający je człowiek miał świadomość ich wyjątkowości. Pod petycją podpisało się 48 uczniów. Dnia 18 czerwca delegaci wraz z opiekunem koła udali się do urzędu miasta i złożyli petycję na ręce pana Tomasza Siekierkowskiego, który obiecał skutecznie zająć się tą sprawą. Teraz czekamy na efekty działań władz naszego miasta i mamy nadzieję, że już wkrótce nasze pomnikowe dęby otrzymają właściwie oznaczenia.

IV. SKŁADAMY WNIOSEK O UZNANIE KOLEJNEGO DRZEWA ZA POMNIK PRZYRODY

Kiedy podczas naszej wycieczki odszukaliśmy pięć pomnikowych dębów szypułkowych w parku przy ul. Mickiewicza, okazało się, że tuż obok nich rośnie jeszcze jedno piękne drzewo tego samego gatunku. Wszystkie sześć dębów posadzono w szeregu prawdopodobnie w tym samym czasie, o czym może świadczyć podobna ich wysokość (około 25 m). Zdziwiło nas, dlaczego nie zostało ono także uznane za pomnik przyrody? Może obwód jego pnia nie ma tak imponujących wymiarów jak u sąsiednich dębów, ale powodem jest to, że pień uległ rozdzieleniu. Obwody pni na wysokości 1,3 m nad ziemią wynoszą odpowiednio: 322 cm i 357 cm. Zauroczyło nas piękno tego drzewa i postanowiliśmy wystąpić do Wojewódzkiego Konserwatora Przyrody z wnioskiem o uznanie go za pomnik przyrody. Ze względu na wyjątkowy kształt i bardzo ciekawą sylwetkę (rozdziwojony pień drzewa) nadaliśmy naszemu drzewu wdzięczną nazwę: *BYTOMSKIE BLIZNIAKI*.

Opracowała:

mgr inż. Arleta Murzyn
nauczyciel przyrody
w Zespole Szkół
w Bytomiu Odrzańskim